

כללי הפעלת בתי סוהר לאסירים פליליים

עקרונות הפעלת
בתי הסוהר

1. א. דרוג בתי הסוהר

(1) בתי הסוהר ידורגו לשלוש רמות בטחון:

- ב/ס ברמת בטחון מרבית.
- ב/ס ברמת בטחון בינונית.
- ב/ס ברמת בטחון מזערית.

(2) **רמת בטחון מרבית** – ב/ס ברמה זו יכול את כל המאפיינים הבאים:

(א) אגפי הכליאה בנויים בבניה קשיחה והפתחים מסוגרים ומוגנים.

(ב) המתקן מוקף בחומה בנויה וגידור משלים.

(ג) אבטחת המתקן מבוצעת באחת החלופות שלהלן:

- אמצעים אלקטרוניים בשילוב פטרול ממונע (עם או בלי כלבי שמירה).
- איוש מגדלי שמירה בסוהר (עם או בלי כלבי שמירה).

(3) **רמת בטחון בינונית** – ב/ס ברמה זו יכול את כל המאפיינים הבאים:

(א) אגפי הכליאה בנויים בבניה קשיחה והפתחים מסוגרים ומוגנים.

(ב) המתקן מוקף בחומה בנויה או בגדר גבוהה, ללא מגדלים וללא אמצעים אלקטרוניים ופטרול ממונע.

4) **רמת בטחון מזערית** – ב/ס ברמה זו יכלול את כל המאפיינים הבאים:

- אגפי הכליאה בנויים בבניה רכה.
- המתקן מוקף בגדר בלבד, אבטחתו ההיקפית של המתקן אינה כוללת איוש מגדלי שמירה.

ב. קבלת אסירים ומיונם:

- 1) האסירים ימוינו לבתי הסוהר ברמה הביטחונית המתאימה בהתאם לרמת הסיכון הנשקפת מהאסירים לשלום הציבור ובטחון המדינה.
- 2) לא יתקבל ולא יוחזק אסיר במאסר ללא אסמכתא חוקית תקפה.
- 3) לכל אסיר המתקבל לבית הסוהר תיערך בדיקה רפואית ע"י רופא עפ"י הוראות החוק והתקנות.

ג. אמצעי בטחון:

- 1) אמצעי הביטחון שיופעלו בבתי הסוהר יכללו את האמצעים הבאים:
  - א) סגל סוהרים לשמירה על האסירים.
  - ב) אמצעי בטחון פיזיים ניידים ונייחים כגון: חומות, גדרות, סורגים, כבלים, אמצעי דמע, נשק.
  - ג) כלבי שמירה.
  - ד) אמצעים אלקטרוניים כגון: טלוויזיה במעגל סגור, מערכת התראה אלקטרונית.
  - ה) מודיעין.
- 2) כמות וסוג אמצעי הביטחון שיופעלו יקבעו בהתאם לייעודו הספציפי של כל בית סוהר וסוג האסירים הכלואים בו.

ד. מערכות טיפוליות:

- שרות בתי הסוהר יפעיל מערכות טיפוליות לאסירים שיכללו את המסגרות הבאות:
- 1) מערכת טיפול רפואי שתכלול מרכז רפואי, מרפאות וחדרי חולים בבתי הסוהר.
  - 2) מערכת טיפול נפשי שתכלול מחלקות אשפוז פסיכיאטריות ושירות פסיכיאטרי באמצעות משרד הבריאות.
  - 3) מערכת טיפול בנפגעי סמים שתכלול יחידות טיפול בנפגעי סמים.

4) מערכת טיפול סוציאלי ושקום.

5) מערכת החינוך.

6) מערכת שירותי דת ושיקום דתי.

7) הפעלת מערכת תעסוקה והכשרה מקצועית.

ה. הפעלת אגפים בבתי הסוהר לאסירים פליליים בבתי הסוהר:

1) בתי הסוהר המיועדים להחזקת אסירים השפוטים בגין עבירות פליליות יופעלו במתכונת אגפית לשם השגת המטרות הבאות:

א) שיפור הניהול, השליטה והטיפול באסירים.

ב) עידוד אסירים לתפקוד חיובי בדרך של יצירת דירוג בין אגפים שיבואו לידי ביטוי בתנאי חיים ובטובות הנאה שונים כגון: חופשות וביקורים.

ג) שמירת שלומם של האסירים באמצעות הפרדתם לאגפים שונים.

2) יופעלו אגפים מרכזיים ייחודיים לאסירים בעלי מכנה משותף לצורך שיפור הניהול והטיפול בהם:

א) מרכז אבחון ומיון.

ב) אגפים לאסירים נקיים מסמים.

ג) מרכז גמילה מסמים.

ד) אגפים לטעוני פיקוח.

ה) אגפים לטעוני הגנה.

ו) אגפי שיקום.

ז) אגפים לאסירים שומרי מצוות.

ח) אגפי הפרדה.

ט) אגפים לאסירי עבודה.

י) מרכז גמילה ושיקום.

יא) אגפי נוער.

3) האגפים בבתי הסוהר יהיו תחת ניהול מנהלי אגפים ויפעלו בהם צוותים רב מקצועיים.

ו. התייחסות לאסירים:

סגל בתי הסוהר יודרך להתייחס לאסירים לפי הכללים הבאים:

- 1) התייחסות שווה לכל האסירים ללא אפליה.
- 2) שימוש בכוח רק לפי הכללים שנקבעו בהוראות החוק ופקודות נציבות.
- 3) אי שימוש בביטויים מעליבים ופוגעים כלפי האסיר או משפחתו או זלזול בכבודו כאדם.
- 4) הענקת טובות הנאה לאסירים רק על פי הכללים שנקבעו בפקודות הנציבות.
- 5) מסירת מידע אמין לאסירים ואי מתן הבטחה לאסיר אלא אם כן בעל התפקיד מוסמך לכך.
- 6) הגבלת הקשר עם אסירים אך ורק למסגרת המוטלת עליו בתוקף התפקיד.
- 7) אי העברת מידע אודות אסיר לגורמים פרטיים או ציבוריים אלא על פי החוק ובהתאם לפקני"צ 01.15.00.

ז. ועדות קבע:

לצורך הניהול והטיפול באסירים יופעלו במסגרת שירות בתי הסוהר ועדות הקבע הבאות:

- בבית הסוהר:
- ועדת קבלה ושיבוץ
  - ועדת צב"ר (צוות מקצועי בכיר)
  - ועדת שיקום
  - ועדת הכנה לשחרור
  - ועדת הערכה לאסירים בחינוך
  - ועדת הערכה לחופשה ראשונה

במחוז:

- ועדת מיון מחוזית
- ועדת העברות מחוזית
- ועדת טעוני הגנה והפרדות מחוזית
- ועדת שיקום
- ועדת טעוני פיקוח

במטה :
 ועדת העברות ארצית
 ועדת טעוני הגנה
 ועדת הפרדות ארצית
 ועדת צב"ר ארצית
 ועדת חופשות לאסירי עולם
 ועדת תנאי מחיה
 ועדת טעוני פיקוח
 ועדת מיון שלהב"ת

ח. מערך כליאה:

- 1) תופעל ועדת קבע למערך כליאה אשר תגדיר את תקן מקומות הכליאה במתקני שב"ס.
- 2) מערך הכליאה ייקבע אחת לשנה במסגרת חוק התקציב. במהלך שנת התקציב יתאפשרו שינויים במערך הכליאה שנקבע בכפוף לכללים שייקבעו לכך ע"י הנציב.

מדרוג אגפים

2. א) אגף משתלבים:

מיועד לאסירים המתפקדים באופן חיובי, ממלאים אחר הוראות הסדר והמשמעת, המשתלבים בפעילויות השונות בבית הסוהר.

ב) אגף מתקדמים:

מיועד לאסירים שהתנהגותם בבית הסוהר טובה מאוד, המגלים אחריות ומשמעת עצמית.

ג) אגף בידוד:

אגף בו מוחזקים אסירים שנידונו בדיון משמעותי לעונש בידוד, וכן אסירים המוחזקים לצורך הפרדה לתקופה מוגבלת עפ"י הכללים המפורטים בפקני"צ 04.14.00 - "החזקה בבידוד".

ד) אגף שמור:

1) אגף המיועד להחזקת אסירים אשר מחמת התנהגותם השלילית או מחמת סיכון הצפוי להם או מהם, מופרדים מיתר האסירים, ואינם משתלבים בפעילויות השונות בבית הסוהר.

2) במסגרת האגף יתנהל אורח חיים רגיל, כאשר קיים ניתוק בין האסירים באגף זה, לשאר האסירים באגפים האחרים.

3) האסירים באגף זה אינם מוגדרים כאסירים בהפרדה.

ה) אגף הפרדה:

אגף ברמת בטחון מירבי בו מוחזקים אסירים בהפרדה לפי פרק ב' סימן ב' 1 לפקודת בתי הסוהר ופקודת הנציבות 04.03.00 - "החזקת אסירים בהפרדה".

ו) אגף שיקום קבוצתי:

אגף המיועד לאסירים שהתנהגותם בבית הסוהר טובה מאוד. אינם מהווים סיכון לשלום הציבור, בסבב חופשות, מסווגים לקטיגוריה ב'(2), ונותרה להם תקופה של 42 חודש עד תום שני שלישים או עד שחרור מלא. האסירים יצאו לעבודה מחוץ לבית הסוהר בקבוצה, בליווי אדם מטעם המעסיק, שהוסמך ע"י הנציב.

ז) אגף שיקום פרטני:

אגף המיועד לאסירים שבסבב חופשות, המסווגים לקטיגוריה ב'(2), ושמתקיימים בהם תנאי תקנות 52 - 60 לתקנות בתי הסוהר, התשל"ח - 1978 ובכלל זה:

- 1) התנהגותם בבית הסוהר טובה מאוד.
  - 2) מגלים מוטיבציה לשינוי אורח החיים העברייני, אשר נתמכת בדרך פעילותם בבית הסוהר, ובחוות דעת סגל בטחוני וטיפולי.
  - 3) אינם מהווים סיכון לחברה זאת לאור חוות דעת ביטחונית מודיעינית. אסירים באגף זה יצאו לעבודה או למסגרת לימודית משקמת מחוץ לבית הסוהר ללא ליווי.
- אגף זה ברמת ביטחון מזערית, הסגל הביטחוני יהיה מצומצם ביותר: עיקר הסגל יהיה סגל טיפולי וחינוכי.

**קליטה, אבחון
ומיון אסירים**

3. א. אסירים שפוטם יתקבלו לבתי הסוהר באחת משתי הדרכים הבאות:

- ישירות מבתי המשפט באמצעות המשטרה.
- מבתי המעצר המשטרתיים או של שבי"ס אם נעצרו עד תום ההליכים ונשפטו למאסר.

ב. כללי המיון:

- 1) הפרדת נשים מגברים (למעט בחלקי ב/ס בהם ניתן טיפול רפואי חיוני או גמילה מסמים).
- 2) הפרדת עצורים משפוטים
- 3) הפרדת צעירים ממבוגרים
- 4) הפרדת אסירים טעוני הגנה
- 5) הפרדת אסירים טעוני פיקוח
- 6) הפרדת אסירים חולים בגופם או בנפשם
- 7) הפרדת אסירים שאינם משתמשים בסמים
- 8) הפרדת אסירים פלילים מאסירי פח"ע
- 9) הפרדת אסירים אלימים ומסוכנים ביותר
- 10) הפרדת אסירים לראשונה במאסר ללא מעורבות עבריינית מיתר האסירים, במידת האפשר.

ג. כל אסיר פלילי המתקבל בבית סוהר (למעט אסירים שב"חים ואסירים המתקבלים בקליטה ישירה לבתי הסוהר דמון, מעשיהו וחרמון אשר יעברו אבחון רפואי בלבד) יעבור תהליך אבחון ומיון הכולל ראיון על ידי בעלי תפקידים שונים, והופעה בפני ועדת מיון שתקבע לאיזה בית סוהר ימוין.

ד. תהליך האבחון והמיון יערך במספר תחומים כדי להכיר את האסיר, לאתר את חסכיו, לאבחנו ולהעבירו למסגרת מתאימה.

ה. תהליך האבחון יכלול כחובה: אבחון רפואי, אבחון סוציאלי ואבחון מודיעיני. סוגי אבחון נוספים כגון: אבחון נפשי, אבחון נפגעי סמים, אבחון תעסוקתי יבוצעו בהתאם לצורך.

ו. בכל בית סוהר תפעל ועדת קבלה ושיבוץ בראשות מפקד בית הסוהר או סגנו. בפני הועדה יופיע האסיר ויקבע שיבוצו לאגף, לסוג תעסוקה ושילובו בפעולות חינוך וטיפול. ועדת קבלה ושיבוץ תפעל לאור המלצות ועדת המיון המחוזית. הועדה תנהל רישום מדיוניה לגבי כל אסיר. עותק מדו"ח הועדה יועבר למנהל האגף אליו שובץ האסיר.

ז. כללים בדבר העברת אסירים מתאימים למתקני משטרה אשר הוכרוזו כבית סוהר לצורך העסקתם בעבודות שירותים ואחזקה, נקבעו בפק"צ

.04.59.00

ח. אסירים פליליים מסווגים לקטגוריות חופשה בהתאם לרמת הסיכון הנשקפת מהאסיר לשלום הציבור. סוגי הקטגוריות מפורטים להלן:

(1) **קטגוריה א'** – אסירים שאינם יוצאים לחופשה.

(2) **קטגוריה ב'** - אסירים היוצאים לחופשה בתנאים הנקבעים ע"י המשטרה. לקטגוריה זו קיימות 2 קטגוריות משנה בהתאם לרמת הסיכון ב' - 1, ב' - 2.

ט. כניסה לסבב חופשות:

אסיר שיצא לשתי חופשות לפחות וחזר במועד ללא תקלות יכנס לסבב חופשות.

ההנחה הבסיסית היא כי אסיר בסבב חופשות אינו מהווה סיכון בריחה מכיוון שאם היה מעוניין לברוח לא היה חוזר מחופשתו. לאור זאת, ככלל, אסיר בסבב חופשות יוחזק בבית סוהר בדירוג בטחון מזערי ולא בבית סוהר בדרוג בטחון מרבי או בינוני.

י. אסירים שיוחזקו בבתי סוהר ברמת בטחון מרבית:

(1) אסירים שסווגו לקטגורית חופשה א'.

(2) אסירים חדשים שטרם סווגו לקטגורית חופשה השפוטים לתקופת מאסר העולה על 7 שנים.

(3) אסירים שהוגדרו כטעוני הפרדה ארצית ומוחזקים בתאי הפרדה ארציים.

(4) אסירים שהוגדרו כ"סיכון בריחה גבוה" ע"י מפקד המחוז עפ"י פקודת הנציבות 04.09.00.

(5) אסירים אשר למרות היותם בסבב חופשות יוחזקו בבית סוהר ברמת בטחון מרבית מחמת אחת הסיבות הבאות:

- עקב התאמתם לאגפים היחודיים בבתי סוהר בדרוג הביטחון המרבי.

- אסירים אשר מטעמים שונים לא ניתן לשבצם לבתי סוהר בסיווג ביטחוני נמוך יותר (שימוש בסמים, טעמי ביטחון ומודיעין וכד').

- צורכי תחזוקת המתקן ותפעולו היומיומי - שיעור אסירים אלה לא יעלה על 30 אחוזים מכלל אוכלוסיית בית הסוהר והם יוחזקו במידת האפשר באגף נפרד.

6) אסירים שיש כנגדם צו גירוש או צו מעצר עד תום ההליכים.

יא. אסירים שיוחזקו בבתי סוהר ברמת בטחון בינונית:

- 1) אסירים שסווגו לקטגוריית חופשה ב' (1).
- 2) אסירים חדשים שטרם סווגו לקטגוריית חופשה השפוטים לתקופת מאסר שאינה עולה על 7 שנים.
- 3) אסיר החשוד בביצוע עבירה פלילית במהלך מאסרו, בגינה נפתח תיק פלילי (תיק פ.א. במשטרה).
- 4) אסירים בסבב חופשות אשר מחמת חוסר במקומות כליאה בבתי הסוהר בדירוג ביטחון מזערי יוחזקו בבתי סוהר בדירוג ביטחון בינוני.

יב. אסירים שיוחזקו בבתי סוהר ברמת בטחון מזערית:

- 1) אסירים בסבב חופשות.
- 2) אסירים חדשים שטרם סווגו לקטגוריית חופשה השפוטים לתקופת מאסר שאינה עולה על שלוש שנים.

יג. העברה חריגה שלא עפ"י כללי המיון וההעברה:

- 1) מפקד מחוז מוסמך לאשר במקרים מיוחדים העברה חריגה של אסיר הן מהמיון והן מבית הסוהר לאחד מבתי הסוהר שבמחוז שלא עפ"י הכללים שנקבעו בפקודה. החלטת מפקד המחוז תינתן בכתב תוך ציון נימוקה.
- 2) במקרים של צורך בהעברה חריגה של אסיר ממרכז מיון המחוזי - או מבית סוהר במחוז אחד לבית סוהר במחוז אחר, יפנה קצין האסירים המחוזי לועדת ההעברות הארצית.
- 3) ועדת ההעברות הארצית תדון בפניה ותעביר המלצותיה להחלטת ראש מנהל ביטחון והאסיר.

יד. קביעת רמת הביטחון של בתי הסוהר:

- 1) ראש מנהל ביטחון והאסיר יקבע את רמת הביטחון של כל ב/ס והאגפים בבית הסוהר.
- 2) מכיוון שקיימים בבתי הסוהר מספר אגפים אשר רמתם הביטחונית אינה זהה לרמת הביטחון שנקבעה לבית הסוהר, הרי שהכללים שפורטו לעיל ביחס לאחזקת אסירים בב/ס ברמות הביטחון השונות, יחולו גם על אחזקת אסירים באגפים לפי רמות הביטחון שנקבעו להם.

אוכלוסיות

אסירים מיוחדות

4. א. אסירים טעוני הגנה:

- 1) אסירים שנשקפת סכנה לחייהם כתוצאה מסכסוכים עם אסירים או כתוצאה מחשיפתם כמשתפי פעולה עם רשויות החוק יוחזקו באגף שמור או באגף לטעוני הגנה באופן שישמרו שלומם וביטחונם.
- 2) אסיר יוגדר כטעון הגנה ע"י ועדת ניהול אסירים מחוזית שתפעל בכל מחוז. במטה הנציבות תופעל ועדה ארצית לטעוני הגנה שתהיה אחראית על העברות אסירים טעוני הגנה המחוזיים לפי פניות הועדות המחוזיות.
- 3) ככלל, אסיר שהוגדר כטעון הגנה ברמת סיכון גבוהה יוחזק באגף הפרדה.
- 4) לא יתבצע שינוי בהגדרת אסיר כטעון הגנה כל עוד קיים מידע מודיעיני מבוסס כי נשקפת סכנה לשלמו של האסיר.
- 5) כללי החזקת אסירים טעוני הגנה מפורטים בפקני"צ - 04.04.00.

ב. אסירים טעוני פיקוח:

- 1) בכל בית סוהר לאסירים פליליים תופעל ועדת צב"ר (צוות מקצועי בכיר) אשר תדון באסירים בעלי קשיי הסתגלות ואסירים פגועים בנפשם.
- 2) ועדת צב"ר תהיה מוסמכת להגדיר אסיר כטעון פיקוח ולהמליץ על העברתו ליחידה טיפולית המיועדת לאסירים טעוני פיקוח.
- 3) כללי החזקת אסירים טעוני פיקוח מפורטים בפקני"צ 04.06.00.

ג. אסירים בעלי סיכון גבוה לבריחה:

- 1) יאותרו אסירים בעלי סיכון גבוה לבריחה לאור התנהגותם ומידע אודותם, האיתור יבוצע כבר בשלב המיון ובמהלך המאסר.
- 2) אסירים שהוגדרו כבעלי סיכון גבוה יוחזקו בתנאי אבטחה מתאימים לא יצאו לחופשות, ותנועתם בב/ס תוגבל לאזורים מאובטחים בלבד.
- 3) כללי החזקת אסירי סג"ב מפורטים בפקני"צ 04.09.00.

ד. עצורים מנהליים:

- עצורים מנהליים יוחזקו בנפרד מאוכלוסיית האסירים בהתאם לתקנות בנדון והוראות פקני"צ 04.02.00.

ה. אסירים נשאי איידס:

אסירים שאובחנו כנשאי איידס ישובצו באגפים רגילים עפ"י התאמתם, ישולבו בחיי האגף ובלילה ישוכנו בחדרים נפרדים ללינתם.

העברת אסירים

5. א. משטרת ישראל תעביר לרשות שירות בתי הסוהר מידע אודות אסירים המועברים מרשותה לרשות שירות בתי הסוהר.

ב. יופעלו ועדות העברה במחוזות וועדת העברות ארצית. ועדות העברה במחוזות יוסמכו להעביר אסירים בין בתי הסוהר במחוז. ועדת העברות ארצית תוסמך להעביר אסירים בין המחוזות. סדרי הפניה לועדה ותהליכי הטיפול בהעברות אסירים יקבעו ע"י הנציב.

תלונות ועתירות אסירים

6. א. אסיר יהיה רשאי להתלונן על מעשה או מחדל שנעשו לגביו ונראים בעיניו כבלתי צודקים באחת או יותר מהדרכים הבאות:

1) הגשת תלונה בכתב או בע"פ למפקד בית הסוהר ולנציב בתי הסוהר.

2) הגשת תלונה לנציב תלונות הציבור.

3) הגשת תלונה למבקר רשמי.

4) הגשת תלונה למשטרה.

5) הגשת תלונה למבקר המשרד לבטחון פנים.

6) הגשת עתירה לבית משפט.

ב. סוהר לא יעשה דבר שיש בו כדי למנוע, לעכב או להפריע בהגשת עתירה לבית המשפט.

ג. עתירת האסיר תועבר ללא דיחוי לבית המשפט בצירוף דו"ח התייחסות הנהלת בית הסוהר לעתירה.

ד. אסיר רשאי לבטל עתירה שהגיש.

ה. אסיר רשאי לפנות בתלונה לנציב תלונות הציבור, מכתב האסיר לא ייפתח ויועבר ללא דיחוי.

ו. הכללים בדבר הטיפול בתלונות האסירים ובדבר סדרי הגשת העתירות מפורטים בפקני"צ 04.31.00 ובפקני"צ 04.37.00.

בקשות חנינה

7. א. לבקשת חנינה המוגשת לנשיא המדינה ע"י אסיר או לפי פניית מדור חנינות במשרד המשפטים יצורף דו"ח מפקד בית הסוהר הכולל פרטי האסיר ואופן תפקודו וכן דו"ח סוציאלי ודו"ח רפואי אודות האסיר.

**זימון אסירים
לבתי משפט**

ב. הנציב יקבע בשיתוף משרד המשפטים את הכללים בדבר אופן הטיפול המנהלי של שב"ס בבקשות החנינה ובדבר הקשר בין שב"ס למשרד המשפטים בנושא.

8. א. תעשנה כל הפעולות הדרושות לשם הבטחת הופעת אסיר בבית המשפט במועד אליו הוזמן.

ב. יופעל מדור הזמנות אסירים אשר יהיה אחראי לאיתור והזמנת אסירים המוחזקים במשמורת שב"ס וכן משטרת ישראל.

ג. רמ"ל ביטחון ואסיר יקבע את הכללים להפעלת ההסדרים בנושא תיאום עם הנהלת בתי המשפט.

טובות הנאה -

הענקה ושליחה

9. כללי הענקת טובות הנאה ושליחתן מפורטים בפקני"צ 04.17.00.

קשרי אסיר עם

משפחתו

10. א. קשרי האסיר עם משפחתו יישמרו באמצעות ביקורים בבתי סוהר, שיגור וקבלת מכתבים, חופשות, קשר טלפוני ומשלוח תמונה עדכנית של האסיר למשפחתו. קשרים אלו יקוימו בהתאם להוראות החוק, התקנות, הוראות אלו ופקודות והנחיות שירות בתי הסוהר.

ב. תכתובת אסירים

(1) אסירים פליליים יהיו רשאים, כטובת הנאה, לשלוח ולקבל מכתבים ללא הגבלה.

(2) כללי תכתובת אסירים מפורטים בפקני"צ 04.43.00 - "מכתבי אסירים - משלוח וקבלה".

ג. קשר טלפוני

אסירים פליליים יהיו רשאים לקיים קשר טלפוני בהתאם לכללים המפורטים בפקני"צ 04.36.00.

ד. **ביקורי אסירים** - כללי ביקורי אסירים מפורטים בפקני"צ 04.42.00.

(1) משך ביקור אצל אסיר לא יפחת מחצי שעה.

(2) הביקורים הבאים לא ייכללו במכסת הביקורים הרגילה לה יהיה זכאי האסיר:

(א) ביקור עורך דין או טוען רבני.

(ב) ביקור איש דת מוסמך.

(ג) ביקור נציג מדינה זרה או ארגון בינלאומי.

ד) ביקור חבר כנסת אצל אסיר.

ה) ביקור בן משפחה לצרכים טיפוליים, חינוכיים לפי המלצת המטפל.

ו) ביקור עובד ציבור לצורך טיפול באסיר (כגון קצין מבחן, יועץ הרשות לשיקום).

ז) פסיכולוג.

ח) פסיכיאטר.

ט) רופא.

ה. הוצאת אסירים לביקור באבטחה

הנציב יקבע את הכללים בדבר אישור וביצוע ביקור באבטחה ובלבד שלא יוצא אסיר השפוט למאסר עולם על עבירה נגד ביטחון המדינה לביקור באבטחה אלא באישור שר לביטחון פנים לאחר קבלת חוות דעת שירות הביטחון הכללי.

ו. משלוח תמונה עדכנית של האסיר למשפחתו

ניתן לאשר צילום האסיר ומשלוח תמונה למשפחתו בהתאם להוראות פקנ"צ 04.36.01 " צילום אסירים בין כותלי בית הסוהר".

חופשות אסירים

11. א. המטרות במתן חופשות לאסירים הן חיזוק הקשר בין האסיר לבין משפחתו וקהילת מגוריו, הקלה זמנית בחסכי המאסר ותמריץ להתנהגות טובה בבית הסוהר.

ב. החופשה אינה זכות מוקנית לאסיר אלא טובת הנאה שהענקתה מסורה לשיקול דעת ממלאי התפקידים המוסמכים לכך לאחר בחינת ההיבטים האישיים הנוגעים לאסיר ולתפקודו בבית הסוהר וההיבטים הנוגעים לביטחון ושלוש הציבור.

ג. הנציב ומי שהואצלה לו סמכות כדין רשאי לתת חופשה לאסיר שלא תעלה על 96 שעות.

ד. לצורך יציאה לחופשה יסווגו האסירים ע"י משטרת ישראל לשלוש קטגוריות בהתאם לרמת הסיכון הנשקפת מהאסיר לביטחון ושלוש הציבור.

ה. בעת חופשת אבל רשאי נציב / ממ"ז לאשר חופשה לאסיר לצורך ישיבת שבעה בעת אבלות.

**ביקור נציגי ארגון
הצל"א בב/ס**

ו. שירות בתי הסוהר רשאי לערער על סיווג האסירים לקטגוריה. במקרה של אי הסכמה יובא העניין להכרעת מנכ"ל משרד לביטחון פנים.

ז. כללי חופשות אסירים מפורטים בפקנ"צ 04.40.00 - "חופשות אסירים".

12. א. נציגי ארגון הצלב האדום יהיו רשאים לבקר, לשוחח ולקבל מידע אודות האסירים הבאים בכפוף לכללי הביטחון:

(1) עצורים שהסתיימה לגביהם החקירה או עצורים עד תום ההליכים תושבי איו"ש, חבל עזה, רמת הגולן ומזרח ירושלים.

(3) עצורים מנהליים תושבי איו"ש, חבל עזה רמת הגולן ומזרח ירושלים.

(4) שפוטים תושבי איו"ש, חבל עזה, רמת הגולן ומזרח ירושלים, וכן אזרחי מדינות שאין להם יחסים דיפלומטיים כלשהם עם מדינת ישראל.

ב. כללי ביקורי נציגי הצל"א בב/ס מפורטים בפקנ"צ 03.12.00.

**לבוש, ציוד,
חפצים פרטיים
וקנטינה**

13. א. לכל אסיר יסופק לבוש וציוד אישי עם כניסתו לבית הסוהר ולאחר מכן בתדירות שתקבע בהתאם לכללים שיקבע הנציב.

ב. הנציב רשאי לאשר לאסירים בבתי סוהר ללבוש את בגדיהם הפרטיים ולקבל פרטי לבוש וציוד ממשפחותיהם.

ג. אסיר יורשה להחזיק בחפצים פרטיים בהתאם לרשימה ולכללים שיקבע הנציב.

ד. בכל בית סוהר יופעל מרכז מכר לאסירים. אסיר יהיה רשאי לרכוש מוצרים במרכז מכר מכספי פיקדון שהפקיד או שבני משפחתו הפקידו עבורו ומכספי שכר עבודתו בב/ס.

ה. רווחי קנטינות האסירים ישמשו לצורך ביצוע פעולות חינוך ורווחה לאסירים לפי הכללים הקבועים בנהלי מינהל משק (רכישות).

ו. אסירים חסרי אמצעים שאינם מסוגלים לעבוד מחמת מצבם הגופני או הנפשי או מחמת חוסר תעסוקה עבורם, יקבלו מענק לרכישת מצרכים בסיסיים במרכז מכר לפי הכללים שיקבע הנציב.

ז. ראה פקודות נציבות 04.32.00, 04.33.00, 04.51.00, 04.01.00.

ביטחון בתי

14. א. ספירת אסירים:

הסוהר

1) לפחות אחת ליום תבוצע ספירה שמית של האסירים.

2) אופן ביצוע ספירת אסירים מפורט בפקנ"צ 04.10.00 - "ספירת אסירים".

ב. שימוש בחומר מדמיע:

1) השימוש בחומר מדמיע ייעשה רק במקרה הכרחי ולאחר שבעל התפקיד המוסמך יזהיר את האסירים על שימוש באמצעי זה.

2) השימוש בחומר מדמיע מחייב דיווח למפקד המחוז.

3) כללי השימוש בחומר מדמיע מפורטים בפקנ"צ 02.06.00.

ג. הערכות לשעת חירום:

1) בכל בית סוהר תוכן פקודה לשעת חירום.

2) בכל בית סוהר ייערכו תרגילים לשעת חירום בהתאם לכללים שיקבע הנציב.

ד. אירועים חריגים:

הנציב יקבע את הכללים בדבר הטיפול באירועים חריגים שונים בבתי הסוהר כגון: בריחה, מהומה, תקיפת סגל, שביתות רעב ועוד, לרבות סדרי הדיווח על אירועים אלו.

ה. חיפושים:

1) לצורך מניעת הכנסה ואיתור חפצים אסורים יבוצעו חיפושים בגוף ובציוד האסירים והאזרחים הנכנסים לבתי הסוהר.

2) חיפוש בגופו של אדם ייעשה באופן צנוע ע"י בן מינו של המחופש ללא פגיעה בכבודו כאדם וללא נוכחות של אסירים אחרים.

3) כללי החיפושים מפורטים בפקודות הנציבות 03.06.00 ו-03.08.00.

ו. כניסת אזרחים:

1) כניסת מבקרים לפרק זמן מוגדר שלא לצורך ביקורי אסירים אלא לצורך ביצוע פעולות שונות בבתי הסוהר מותנית בקבלת רשיון כניסה לבית הסוהר.

2) כללי הוצאת רשיונות כניסה למתקני שב"ס מפורטים בפקנ"צ 03.07.00.

**משטר ומשמעת
אסירים**

15. א. מפקד בית הסוהר מוסמך להורות על נקיטת אמצעי ריסון נגד אסיר במקרה והדבר הכרחי למנוע מהאסיר לגרום נזק לאחרים או לעצמו או לרכוש.

ב. אמצעי המשמעת והריסון שיופעלו במקרה הצורך כלפי אסירים יהיו:

(1) שימוש בכוח סביר - ראה פקני"צ 02.04.00.

(2) שימוש בחומר מדמיע - ראה פקני"צ 02.06.00.

(3) כבילה - ראה פקני"צ 04.15.00.

(4) שימוש בנשק – ראה פקני"צ 02.05.00.

(5) הפרדה - ראה פקני"צ 04.03.00.

(6) שלילת טובות הנאה - ראה פקני"צ 04.17.00.

(7) שיפוט משמעתי - ראה פקני"צ 04.13.00.

ג. הכלל המנחה בבחירת השימוש באמצעי הריסון יהיה כי ייבחר האמצעי הפחות מזיק המתאים לאירוע.

ד. אמצעי ריסון לא ישמשו לענישה.

**אמצעי ענישה
כלפי אסירים**

16. א. אמצעי הענישה כלפי אסירים יהיו רק אמצעי הענישה שנקבעו בחוק ובתקנות.

ב. אסיר המוחזק בתא בידוד ייבדק בדיקה רפואית בהתאם לקבוע בפקני"צ 04.44.00.

ג. עונש הבידוד גורר עמו ביטול טובות ההנאה למשך תקופת העונש אך אינו שולל מהאסיר אפשרות לשלוח ולקבל מכתבים וכן להגיש תלונה או עתירה.

ד. אסיר בבידוד יקבל מנת מזון השווה בכמותה ואיכותה לזו הניתנת לכלל האסירים בבית הסוהר.

ה. תיערך ביקורת יומית בתאי הבידוד ע"י חובש ואחת לשבוע ע"י רופא.

ו. כללי החזקת אסיר בבידוד מפורטים בפקני"צ 04.14.00.

שימוש בכוח כלפי
אסיר

17. א. סוהר רשאי להשתמש בכוח כלפי אסיר, לרבות עצור, רק במקרים כדלקמן:

(1) להשלטת הסדר הטוב בבית הסוהר.

(2) להגנתו של סוהר או אסיר.

(3) למניעת בריחתו של אסיר.

ב. אלה כללי השימוש בכוח עליהם יקפיד כל סוהר:

(1) אסור להשתמש במידה של כוח שהיא יותר מן ההכרחי וההגיוני בנסיבות העניין. תמיד צריך להיות יחס סביר מן המטרה אותה רוצים להשיג לבין מידת הכוח אשר אותה מפעילים.

(2) אסור להשתמש באמצעים של כוח שהם מופרזים ואינם הכרחיים בנסיבות העניין, כדי להשיג את המטרה שלשמה משתמשים בהם.

(3) אסור להשתמש במידה ובאמצעי כוח כאלה שיגרמו לאסיר נזק שהוא חמור מהנזק העלול היה להיגרם למישהו על ידי אותו אסיר ושאותו נזק מנסים למנוע על ידי השימוש בכוח.

(4) אסור להמשיך ולהשתמש בכוח כלשהו לאחר שהמטרה כבר הושגה.

(5) בעת השימוש בכוח יש להיזהר מפגיעה באסיר או בכל אדם אחר שאיננו מעורב במישרין במעשה.

(6) התבטאות או התנהגות מעליבה או מקנטרת מצד אסיר כלפי סוהר אינן יכולות בשום מקרה לשמש הצדקה לשימוש בכוח.

(7) אם הממונה על הסוהר נמצא בקרבת מקום והנסיבות מאפשרות להזעיקו במהירות, לא ישתמש הסוהר בכוח אלא לאחר קבלת אישורו של הממונה.

ג. מבחן "הסבירות" הנוכח בכללים אלה הוא אובייקטיבי ולא סובייקטיבי. כלומר, השאלה בכל מקרה היא כיצד היה על סוהר סביר לנהוג בנסיבות העניין, ולא כיצד היה צריך לנהוג הסוהר המסוים המעורב במקרה.

ד. מפקד ינקוט כל אמצעי סביר, הדרוש כדי למנוע ולהפסיק שימוש בלתי מוצדק בכוח ע"י פקודיו.

ה. סוהר חייב לדווח למפקד היחידה על כל מקרה של שימוש בכוח מצדו, או מצד סוהר אחר כלפי אסיר תוך ציון הסיבות לשימוש בכוח ומידת סבירותו.

ו. מפקד בית הסוהר ידווח למפקד המחוז על כל אירוע של שימוש בכוח שלא כדין.

ז. ייערכו פעולות הדרכה שוטפות לרמות הסגל השונות להכרת ושינון כללים אלו.

ח. כללי השימוש בכוח מפורטים בפקני"צ 02.04.00.

18. א. הפרדה מהווה אחד האמצעים לשמירת הביטחון, הסדר והמשמעת בבית הסוהר.

ב. העילות והכללים להפרדת אסיר מפורטים בפקני"צ 04.03.00.

ג. החזקת אסיר בהפרדה מהווה אמצעי מנע ואינה מהווה עונש. זכויותיו של האסיר יהיו כזכויות כל אסיר בכפוף לאילוצים הנובעים מעצם הימצאות האסיר בהפרדה.

ד. מכיוון שההפרדה מגבילה את תנועת האסיר וקשריו עם אסירים, השימוש בה יהיה קפדני וזהיר ובהתאם לכללי פקודה זו.

ה. לא יוחזק אסיר בהפרדה ללא אישור הגורם המוסמך להורות על הפרדתו.

19. א. בבתי הסוהר לאסירים פליליים תופעל מערכת טיפול סוציאלי באמצעות עובדים סוציאליים תוך שילוב ושיתוף פעולה עם שאר המערכות הפועלות בבית הסוהר.

ב. בכל בית סוהר יפעל צוות עובדים סוציאליים אשר בראשו יעמוד ראש תחום שיקום וטיפול. שיטות הטיפול הסוציאלי יהיו שיטות הטיפול המקובלות בארץ ובעולם והן תתבצעה בכפוף למפורט בפקני"צ 01.21.00.

20. א. בבתי הסוהר לאסירים פליליים תופעל מערכת חינוך שתכלול את הפעולות הבאות: השכלה, חינוך משלים, אירועי חינוך ותרבות.

ב. בכל בית סוהר יפעלו קצין חינוך ומדריכים חברתיים בהתאם לכללים שיקבע הנציב.

ג. העדיפות הראשונה בפעולות החינוך תינתן לקיום קורסי השכלה לאסירים חסרי ידע קרוא וכתוב.

ד. האסיר יהיה זכאי לזכויות הבאות בכפוף לאופן תפקודו ובכפוף למגבלות הביטחוניות שיקבע הנציב:

- 1) השתתפות בפעולות החינוך בבית הסוהר.
- 2) ביצוע פעולות יצירתיות שונות לרבות קבלת ציוד ממשפחה לצורך ביצוע הפעילות היצירתית.
- 3) לימודים בהתכתבות.
- 4) קבלת ספרי לימוד וציוד לימודי ממשפחה.
- 5) קבלת ספרי קריאה, משחקי חברה, כתבי עת ממשפחה או רכישתם באמצעות בית הסוהר.

ה. אסירים הלומדים במסגרות ההשכלה השונות יקבלו מענק לימודים בתקופת לימודיהם בהתאם לכללים שיקבע הנציב.

ו. תיאסר הכנסת חומר קריאה או כל ציוד שיש בו כדי לגרום לאחד מאלה:

- 1) סיכון הביטחון בבית הסוהר.
- 2) סיכון ביטחון המדינה.
- 3) גירוי יצרים מיניים או השחתת המידות.
- 4) גילוי אנטישמיות.
- 5) השפעה על אדם להמיר דתו.

ז. בכל בית סוהר תופעל ספריה המיועדת לאסירים.

ח. ניתן יהיה להוציא אסירים פליליים לפעילות חינוכית מחוץ לבית הסוהר אם תפקודם תקין בליווי סוהרים לפי הכללים שיקבע הנציב.

ט. ניתן יהיה להעסיק מתנדבים בתחומי החינוך, הטיפול, הדת והשיקום לצורך תגבור הפעילות הטיפולית והחינוכית בבתי הסוהר.

י. ראה כללי פקודות נציבות 04.49.00, 04.50.00, 04.51.00, 04.52.00.

21. א. תינתן לכל אסיר האפשרות לשמור על מצוות דתו.

דת

ב. בכל המטבחים, חדרי האוכל, מרכזי מכר לאסירים ולסגל תשמר הכשרות בהתאם להנחיות הרב הראשי לשב"ס.

ג. שבתות ומועדי ישראל יהיו ימי מנוחה מלאים לאסירים. אין להעסיק אסירים בשבת, פרט לעבודות המותרות בשבת לפי הנחיות הרב הראשי לשב"ס. אין להוציא אסירים לחופשה בשבת ואין לקבוע מועד שובם מחופשה בשבת.

- ד. בכל בית סוהר לאסירים פליליים יקוימו פעולות דת לאסירים המעוניינים בכך במטרה להקנות להם תודעה יהודית ולפתוח בפניהם את הדרך לשיקום דתי.
- תינתן האפשרות לאסירים שומרי מצוות להתגורר באגף המיועד לשומרי מצוות בהתאם לכללים שיקבע הנציב.
- ה. בכל בית סוהר לאסירים פליליים יפעל רב אשר יהיה אחראי על שמירת הכשרות וקיום פעולות הדת בבית הסוהר.
- ו. תופעל מערכת שיקום דתי שתכלול מדרשות תורניות, אגפים לשומרי מצוות, אגף שיקום והוסטל לשיקום דתי בהתאם לכללים שיקבע הנציב.
- ז. בכל אגף שבו אסירים יהודים למעט אגפי הפרדה ובידוד ייקבע חדר שישמש כבית כנסת, לכל אסיר תינתן האפשרות להתפלל בבית הכנסת בהתאם לכללים שיקבעו לכך.
- ח. אסיר יהיה רשאי לרכוש באמצעות בית הסוהר או לקבל ממשפחתו ספרי דת ותשמישי קדושה בהתאם לכללים שיקבע הנציב.
- ט. יקוימו ימי עיון לסגל בנושאי יהדות באחריות הרב הראשי לשב"ס.
- י. יסופק ציוד דת ותשמישי קדושה לבתי הכנסת והמדרשות התורניות וכן לצורך שמירת השבתות והמועדים, בהתאם לתקן ציוד דת שייקבע ע"י הרב הראשי לשב"ס.
- יא. כללים לעניין זכויות הדת של אסירים לא יהודים מפורטים בפקנ"צ 04.55.01.
- יב. ראה כללי פקודות נציבות 04.55.00, 04.56.00, 04.57.00, 04.58.00.
22. א. כל אסיר חייב: -

טיפול רפואי

- 1) להיכנס למתקן רפואי או למתקן אשפוז של שירות בתי הסוהר (מרפאת בית הסוהר, חדר בידוד, מרכז לטיפול גופני / נפשי וכיוצא באלה) או למתקן רפואי ממשלתי או אחר, אם נצטווה לעשות כן ולשהות בו עד שישוחרר ממנו על ידי רופא.
- 2) לקיים הוראות רופא המורה לו לקבל טיפול רפואי.
- 3) להיבדק בכל בדיקה רפואית שתידרש כדי לקבוע את כושרו הרפואי לעבודה או כדי לקבוע את מצב בריאותו.

4) כל אסיר חייב לקבל חיסונים על ידי זריקה, הרכבה, בליעת תרופות או בכל דרך אחרת, כפי שיורה רופא בהתאם להוראות מחלקת הרפואה, אם אסיר מסרב לקבל חיסון רשאים לחסנו גם בניגוד לרצונו.

ב. אם הודיע האסיר שהוא מסרב לקבל את הטיפול, לא יינתן לו הטיפול בעל כורחו, אלא אם אישר רופא לפני מתן הטיפול הרפואי כי הטיפול דרוש לאסיר מחמת אחת מן הסיבות דלהלן:

(1) כדי להציל את חייו.

(2) כדי למנוע החרפה תכופה של מחלתו.

(3) כדי למנוע נזק אחר לבריאותו שאינו ניתן לתיקון.

ג. אסיר חולה כרוני המתקבל לבית הסוהר או אסיר אשר חלה במחלה כרונית במשך המאסר, יקבל טיפול רפואי הולם ויוחזק במקום ובתנאים המתאימים ביותר הדרושים לו בשל מצבו הרפואי.

ד. בכל בית סוהר תהיה מרפאת שיניים.

ה. בכל בית ספר יהיה צוות רפואי שיכלול אחראי מרפאה וחובשים.

ו. רופאים כללים ורופאי שיניים יבקרו בכל בית סוהר בהתאם לתדירות שתיקבע על ידי מחלקת הרפואה.

ז. בכל מרפאה יהיה ציוד ומכשור רפואי לזמני שיגרה ומצבי שיגרה ומצבי חירום בהתאם לתקן שנקבע ע"י מחלקת הרפואה.

ח. כל עצור המתקבל לבית מעצר וכן אסיר שפוט חדש שלא היה קודם עצור, ייבדק על ידי רופא תוך 48 שעות מעת קבלתו ויפתח לו תיק רפואי. בהעדר רופא ייבדק האסיר ע"י אחראי מרפאה ובביקורו הקרוב של הרופא בבית הסוהר ייבדק האסיר על ידו.

ט. אסיר רשאי לבקש אישור לביקור רופא פרטי לצורך בדיקתו. הבקשה תיבדק על ידי רופא שב"ס ועל ידי גורמי ביטחון ותאושר רק אם לא קיימת מניעה ביטחונית לכניסתו של הרופא לביקור אצל האסיר. האסיר יישא בהוצאות ביקורו של הרופא הפרטי.

י. תוגש לאסיר עזרה רפואית בכל מקרה שנפגע או חש ברע.

יא. לא יקבע סוהר כי אסיר מעמיד פני חולה. סוהר שהובא לידיעתו כי אסיר נפגע או חש ברע יזעיק חובש או יפנה את האסיר למרפאה לשם קבלת עזרה רפואית.

יב. מידע רפואי אודות האסיר הנמסר בעל פה לסגל הרפואי או רישום בתיקו הרפואי של האסיר יהיה חסוי ויימסר כמפורט בפקני"צ 04.54.00.

יג. הסגל הרפואי יפעל על פי עקרונות ושיקול דעת מקצועיים בלבד ללא שיקולים זרים.

יד. הוראות רופא למתן טיפול רפואי תתבצעה ללא דיחוי, לרבות הוראות רופא על טיפול רפואי באסיר מחוץ לבית הסוהר. במקרה חריג בו לא ניתן לדעת מפקד בית הסוהר לבצע את הוראת הרופא, יובא הנושא להחלטת מפקד המחוז.

טו. אסיר יהיה זכאי לעיין במידע רפואי הנוגע לו אשר מוחזק ברשות שב"ס בהתאם לכללים המפורטים בנוהלי מח' רפואה.

טז. איש סגל ששמע או שהובא לידיעתו כי אסיר מאיים בביצוע התאבדות או מנסה להתאבד, יעביר מייד מידע זה לאחראי המרפאה או למפקד משמרת התורן.

יז. מות אסיר

1) רק רופא יהיה מוסמך לקבוע מותו של אסיר.

2) בכל מקרה של מות אסיר תוקם ועדת חקירה לבדיקת נסיבות המוות.

3) הכללים בדבר סדרי הטיפול הדיווח במקרה של מות אסיר ייקבעו ע"י רמ"ל ביטחון וקרפ"ר.

יח. ראה כללי פקודות נציבות 04.44.00, 04.45.00, 04.46.00, 04.47.00, 04.54.00.

23. א. אבחון ומיון אסירים שאינם משתמשים בסמים:

מניעת סמים
וטיפול בנפגעי
סמים

1) קיימת אוכלוסיית אסירים שאינם משתמשים בסמים ואינם מעורבים בנושא הסמים. על מנת למנוע לחץ שלילי על אסירים אלו מצד האסירים המשתמשים בסמים העלול לגרום להיסחפותם לשימוש בסמים, יפעיל שירות בתי הסוהר אגפים יחודיים לאסירים נקיים מסמים.

2) אסיר נקי מסמים יועבר לאחד מהאגפים הנקיים מסמים ככל האפשר ובהתאם לכללי המיון וההעברה כאמור בנוהל טו"ש 40-1001.

3) על מנת להבטיח כי האסירים באגפים הנקיים מסמים אכן נקיים מסמים, יבוצעו באופן סדיר בדיקות דגימות שתן מהאסירים לאיתור סמים, בדיקות אלו יבוצעו בהסכמת האסירים, הימצאות סם בשתן או סירוב למתן בדיקה ישמשו עילה להרחקתם מהאגף.

4) כל אסיר הנדרש לבצע בדיקת שתן רשאי לערער על תוצאות הבדיקה.

5) במידה שהתגלו ממצאים חיוביים להמצאות סם בדגימת השתן של האסיר, רשאי האסיר לבקש את דגימת השתן לביצוע בדיקת אימות באופן פרטי.

6) עורך דין מטעם האסיר המעוניין בקבלת דגימת השתן, יגיע אישית למעבדה עם בקשה בכתב.

ב. חיפושים:

1) ייערכו חיפושים למניעת הברחה, שימוש וסחר בסמים, החדרת אמל"ח.

2) במקרה של מציאת סם ברשות אסיר, תוזמן משטרה לפתיחת תיק פלילי.

3) ניתן לבודד אסיר עד 72 שעות לצורך גילוי סם בגופו אם קיים חשש לכך.

4) ניתן לבצע בהסכמת האסיר ואישור רופא, צילום רנטגן לבדיקת הימצאות סם בגופו.

5) ראה כללי פקני"צ 03.06.00, 03.08.00.

ג. טיפול בנפגעי סמים:

1) יופעלו יחידות טיפוליות המיועדות לאסירים נפגעי סמים, הטיפול יכלול טיפול גמילה פיזי וטיפול גמילה נפשי.

2) הנציב יקבע את הכללים בדבר סדרי הקבלה, ושיטות הטיפול באסירים בהתייעצות עם הגורמים המקצועיים בנושא זה.

תעסוקת אסירים

24. א. היעדים בתעסוקת אסירים יהיו:

1) יעד ביטחוני

א) העסקת אסירים למניעת בטלה ועיסוק בפעילות שלילית.

ב) הפגת לחצים ומתחים בין האסירים לבין עצמם ובין לבין הסגל.

(2) יעד כלכלי

רווח כלכלי לאסיר במטרה לסייע לו בתמיכה במשפחתו ובשיקומו לאחר שחרורו ממאסר.

(3) יעד חינוכי שיקומי

(א) הקניית הרגלי עבודה ומקצוע לאסירים על מנת שלאחר שחרורם יוכלו להשתלב במסגרת תעסוקתית ככל אזרח שומר חוק.

(ב) אפשרויות ביטוי לכשרונות, לתחושת יצירה, יכולת אישית ושיפור הדימוי העצמי.

(ג) מגמת שירות בתי הסוהר תהיה לספק תעסוקה כלכלית מתאימה לאסיר תוך מתן דגש לפיתוח תעסוקה יצרנית והעסקת מקסימום האסירים בעבודות ייצור.

(ד) האסיר זכאי לשכר עבור עבודתו כביטוי להערכת עבודתו. שכר האסיר ישולם לו מידי חודש על ידי זיכוי פיקדונו, גובה השכר מפורט בפקני"צ 04.62.00.

(ה) כל אסיר חייב בעבודה. אסיר המסרב לעבוד, וסירובו לעבוד אינו נובע מטעמי בריאות שאושרו ע"י רופא, יועמד לדין משמעתי בפני מפקד או סגנו וכן ישללו ממנו טובות הנאה כולן או מקצתן בהתאם לשיקול דעת מפקד בית הסוהר.

(ו) עבודות האסיר תכוון ככל האפשר לשיקומו. שיקולי רווח והכנסה עבור שירות בתי הסוהר לא יעמדו בראש סדר חינוך ושיקום, לימוד מקצוע, טיפוח הרגלי עבודה ומניעת חיי בטלה.

(ז) השתלבותו התקינה של האסיר במסגרת תעסוקתית תהווה אחד המרכיבים החשובים בהערכת אופן תפקודו של האסיר בבית הסוהר.

(ח) כל אסיר עובד יהיה זכאי ליום מנוחה שבועי, אסיר לא יועסק בשבתות ובחגים.

(ט) אסיר אזרחי ועצור פטורים על פי החוק מחובת עבודה, אך ניתן יהיה להעסיקם אם הביעו הסכמתם לכך בכתב, כן חייבים הם בסידור ובניקיון התא והאגף בו הם כלואים.

(י) ועדת הקבלה והשיבוץ בבית הסוהר תשמש גם ועדה לשיבוץ אסיר לתעסוקה מתאימה.

יא) לפני העסקתו ייבדק כל אסיר על ידי רופא. קבע הרופא הגבלה בכושרו הגופני או הנפשי של האסיר, לא יועסק האסיר אלא בעבודה שהרופא אישר לגביו ובהתאם לתנאים שנקבעו באישור.

ב. ראה כללי פקני"צ 04.62.00.

**עבודות שיקום
וחוץ**

25. א. עבודת שיקום היא עבודה שיש עמה תמורה, או השתתפות במסגרת לימודית משקמת מחוץ לבית הסוהר כאשר היציאה אליה היא באופן קבוצתי או יחידני ללא ליווי סוהר. עבודת השיקום תבוצע לפי הכללים המופיעים בתקנות 52-53 לתקנות בתי הסוהר התשל"ח - 1978.

ב. בכל בית סוהר לאסירים פליליים תפעל ועדת שיקום אשר תדון בהתאמת אסיר לעבודות חוץ או שיקום, ותמליץ בפני הגורם המחליט על הוצאה או אי הוצאת אסיר לעבודת שיקום.

ג. עבודת חוץ היא עבודה שיש עמה תמורה או מסגרת לימודית מחוץ לבית הסוהר, כאשר היציאה אליה היא באופן קבוצתי או יחידני בפקודת סוהר בכיר ובתנאי שהאסיר יצא כבר לחופשה, תפקודו תקין ואין ביציאתו סכנה לשלום הציבור או לביטחון המדינה.

ד. במידת האפשר, יופעלו אגפי שיקום בבתי הסוהר המיועדים למגורי אסירים שאושרו ליציאה לעבודות שיקום.

ה. במידת האפשר, יופעלו הוסטלים מחוץ לבתי הסוהר המיועדים לאסירים ששהו באגפי שיקום ותפקודם תקין במטרה לסייע להם לקראת שחרורם.

ו. כללים לעניין הוצאת אסירים לעבודות שיקום, עבודות חוץ והפעלת אגפי השיקום וההוסטלים מפורטים בפקני"צ 04.54.02 ונוהל טו"ש 20-1051.

הכנה לשחרור

26. א. בשיתוף הרשות לשיקום האסיר ועפ"י התקנות בנדון יופעלו ועדות הכנה לשחרור אשר ידונו בתכנית השיקום של האסיר לאחר שחרורו.

ב. ועדות ההכנה לשחרור יופעלו בבתי הסוהר לאסירים השפוטים על עבירות פליליות.

ג. בשיתוף הרשות לשיקום האסיר יופעלו קורסי הכנה לקראת שחרור ויבוצעו פעולות מכינות אשר מטרתן תהיה להקל על השתלבות האסירים בחברה לאחר שחרורם.

ד. כללים לעניין הכנת אסירים לשחרור בתיאום עם הרשות לשיקום אסירים מפורטים בפקני"צ 04.54.02 ונוהל טו"ש 20-1051.

**שחרור מוקדם של
אסירים**

27. א. יבוצעו כל הפעולות הדרושות לשם הופעת האסיר בפני ועדת השחרורים לפני תום מועד שני שלישים ממאסרו ו/או הבאת עניינו של אסיר השפוט לתקופה שעולה על 3 חודשים ואינה עולה על 6 חודשים בפני הנציב, הכל כאמור בחוק שחרור על תנאי ממאסר התשס"א -2001.

ב. בא כוח הנציב בוועדת השחרורים יהיה קצין שמונה לכך על ידי הנציב.

ג. בא כוח הנציב רשאי לבוא בדברים עם גורמים שונים בשירות ומחוצה לו בכל הקשור לעניינם של האסירים שידונו בוועדת השחרורים בה הוא מכהן כחבר.

ד. בא כוח הנציב יגבש דעתו בהסכמתו על המידע שקיבל אודות האסיר, חוות הדעת השונות ודברי האסיר בוועדה תוך התייחסות לנושאים הבאים:

1) אופן תפקוד האסיר בבית הסוהר – תפקוד חיובי של האסיר יהווה תנאי הכרחי, אם כי לא תמיד מספיק, לשם המלצה על שחרורו המוקדם. תפקוד שלילי בבית הסוהר מהווה גורם שימנע ככלל המלצה לשחרור מוקדם של האסיר.

2) מידת הסיכון לשלום הציבור וביטחון המדינה.

3) המצב הבריאותי של האסיר, גופני ונפשי.

ה. בקשת אסיר לדיון חוזר בוועדת השחרורים תתבסס על נסיבות חדשות שלא היו קיימות בעת הדיון בוועדה או שלא הובאו בדיון לידיעת הוועדה, ויש בהם כדי להשפיע על שינוי החלטתה.

ו. החלטה בדבר שחרורו המוקדם של אסיר תתקבל לפני תום מועד ריצוי שני שלישים ממאסרו.

ז. החלטה בדבר שחרורו המוקדם של אסיר תתקבל רק לאחר שהגורם המחליט (וועדת שחרורים, נציב) קיבל את חוות הדעת הבאות אודות האסיר:

1) חוות דעת מפקד בית הסוהר.

2) חוות דעת רפואית.

חוות דעת נוספות (סוציאלית, נפשית, אחרת) תוגשנה לגורם המחליט בהתאם לצורך בהתייחס לכל מקרה לגופו כמפורט בפקודות הנציבות.

ח. ראה כללי פקני"צ 04.60.00, 04.61.00.

28. א. תהליך שחרור אסיר יתבצע במועד תוך הקפדה על בדיקת פקודות המאסר, חישוב תקופת המאסר וזיהוי האסיר.
- ב. אסיר משתחרר יקבל את חפציו המופקדים בבית הסוהר וכן את הכסף העומד לזכותו.
- ג. כללים לעניין שחרור אסירים מפורטים בפקני"צ 04.21.00 ובפקני"צ 04.25.00.
29. 12.12.04, 29.12.03, 13.10.03, 5.8.03, 4.6.03
- שחרור אסירים**
- תאריכי עדכון קודמים**